

F. t. l. vedr. retsplejeloven

at omtale konklusioner mv. i det for sagen nødvendige omfang. Ordningen skal ikke forhindre, at omtvistede dele gøres til genstand for udførlig behandling under domsforhandlingen, ligesom undladelsen af oplæsning normalt bør forudsætte, at begge parter er indforstået dermed.

Udvalget har overvejet, om der bør indføres en frist for indsigelser mod revisionsberetninger mv., således at disse er afklaret forud for gennemlæsningen. Imidlertid finder udvalget, at tvivlsspørgsmål og indsigelser bør afklares inden den endelige udformning af revisionsberetningen, og som hovedregel allerede når revisionstemperne fastlægges. Dette gælder, uanset om tvivlsspørgsmålet forsøges afklaret gennem modrevision eller gennem syn og skøn. En frist for indsigelser ville være processuelt hensigtsmæssig, men vil som følge af den nævnte afklaring som hovedregel ikke være nødvendig, ligesom en sådan bestemmelse ville lægge større begrænsninger på adgangen til forsvaret, end hvad der er almindeligt i dansk ret. Dertil kommer, at den fulde forståelse af sådanne erklæringer for så vidt angår de mere komplicerede spørgsmål ofte forudsætter, at erklæringerne er afhjemlet i retten. Udvalget har på den baggrund ikke fundet anledning til at foreslå en frist for indsigelser.

Udvalget finder, at der for at tilgodese kravet om offentlighed i retsplejen samtidig skal gives offentligheden adgang til at gennemse revisionsberetninger mv. i hvert fald de dage, hvor indholdet indgår i domsforhandlingen. Under hensynstagen til, at der kan være behov for i stedet at følge domsforhandlingen på netop de dage, foreslår udvalget, at gennemsynsfristen udstrækkes med yderligere en uge. Desuden foreslår udvalget, at der i retsplejelovens § 31 a indsættes en henvisning til, at beslutninger om lukkede døre, navneforbud mv. også finder anvendelse på de dokumenter, der ikke oplæses, således at der ikke er adgang til indsigelse i sådanne dokumenter.

Udvalget finder, at ordningen om gennemlæsning uden afholdelse af retsmøde bør kunne anvendes i domsmandssager i såvel 1. som 2. instans, men ikke i nævningesager. En bestemmelse om den nævnte ordning kan derfor indsættes i retsplejelovens kapitel 80 om tiltale og domsforhandling for byret mv. Udvalget foreslår, at bestemmelsen indsættes som retsplejelovens § 927 c.

Der henvises til betænkningen side 78-79, 91-92 og 130-131.

2.3.3. Justitsministeriets overvejelser

En adgang for retten til at beslutte, at oplæsning af omfattende sagkyndige erklæringer eller andre bilag i

sagen kan undlades eller erstattes af en mundtlig sammenfatning, vil kunne reducere antallet af retsdage i de længerevarende straffesager.

En sådan adgang vil derfor efter omstændighederne kunne bidrage til en hurtigere og mere effektiv gennemførelse af disse straffesager, idet det tidsrum, hvor alle sagens aktører skal være til stede, herved begrænses. En begrænsning af antallet af retsdage vil navnlig frigøre ressourcer for anklagemyndigheden og forsvareren og efter omstændighederne også mindske belastningen for den tiltalte, mens der i almindelighed ikke vil være tale om en ressourcebegrænsning for retterne, idet det vil være op til retsformanden at sikre, at rettens medlemmer gennemlæser bilagene. Justitsministeriet finder ligesom udvalget, at dette bør ske, ved at alle rettens medlemmer mødes på aftalte tidspunkter, således at gennemlæsningen sker i rettens lokaler.

Justitsministeriet er ligeledes enig i, at en gennemlæsning i rettens lokaler, eventuelt ledsaget af en mundtlig sammenfatning i retten, efter omstændighederne vil kunne give domsmændene bedre mulighed for at tilegne sig de ofte komplicerede problemstillinger på et mere hensigtsmæssigt tidspunkt i processen end en omfattende mundtlig oplæsning i retten.

Under disse omstændigheder finder Justitsministeriet ikke, at det grundlæggende princip om mundtlighed i retsplejen taler afgørende imod indførelse af en sådan ordning, der skal ses som et redskab til i videst muligt omfang at sikre den mest hensigtsmæssige tilrettelæggelse af navnlig meget langvarige og komplicerede straffesager. Efter Justitsministeriets opfattelse bør det overlades til retten efter en samlet vurdering at afgøre, hvorvidt det i det enkelte tilfælde vil være hensigtsmæssigt at udnytte denne adgang. Retten bør dog høre parterne, inden der træffes afgørelse herom, og som anført af udvalget bør undladelse af oplæsning af dokumenter i sagen normalt forudsætte, at begge sagens parter er indforstået dermed.

Justitsministeriet er enig i det af udvalget anførte om, at det i fornødent omfang ved supplerende mundtlige gennemgange i retten samt etablering af møder mellem retsformanden og domsmændene til afklaring af tvivlsspørgsmål i forbindelse med gennemlæsningen vil kunne forhindres, at domsmændene på forhånd – inden resten af bevisførelsen under domsforhandlingen og inden proceduren – lægger sig fast på forståelsen af disse dokumenters indhold.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets forslag, hvorefter adgang til at undlade oplæsning begrænses til domsmandssager i 1. og 2. instans og således ikke finder anvendelse i nævningesager.